

Voor de tweede maal in het bestaan van de Vlinderwerkgroep Friesland werd een determinatiedag gehouden en wel op 4 januari 2003 in Hemrik. Vanaf elf uur 's ochtends arriveerden elf leden van onze werkgroep, ruim voorzien van moeilijk of nog niet te determineren vlinders en dia's, maar ook met heerlijke koeken en bonbons! Na de noodzakelijke koffie werd enthousiast begonnen met het samen uitzoeken van moeilijke beesten; hierbij werd dankbaar gebruik gemaakt van elkaars kennis, van een grote hoeveelheid aanwezige boeken en van onze nieuw aangeschafte binoculair en digitale camera (hierover elders in deze Flinterwille meer). Uiteraard had Jannie weer gezorgd voor de traditionele soep met broodjes tussen de middag. Leo Bot heeft zo'n beetje de hele dag achter de microscoop doorgebracht om onbekende micro's te determineren. Het nut van onze nieuwe apparatuur werd daarbij al snel bewezen: een van de micro's, waarschijnlijk *Mompha nodicolella*, gaf grote problemen bij het determineren. Met behulp van het binoculair en digitale camera werden foto's genomen en direct via e-mail gestuurd naar de micro-deskundige Joop Kuchlein in Wageningen. Binnen een kwartier was er via e-mail bericht terug met suggesties betreffende de naam van het beestje. Belangrijkste advies van de heer Kuchlein in dit geval: maak een genitaalpreparaat van deze micro om zeker te zijn van de determinatie. Deze dag was ook een goede gelegenheid om elkaars boeken in te kijken om na te gaan of het de moeite waard is om bepaalde boekwerken aan te schaffen. We hebben het idee dat deze dag opnieuw aan zijn doel heeft beantwoord en we zullen volgend jaar ongetwijfeld opnieuw een determinatiedag organiseren.

De Anjerbladroller (*Cacoecimorpha pronubana*)

Jannie Sinnema

Deze microvlinder werd voor het eerst in 1965 in Nederland waargenomen (Kuchlein, 1993). De Plantenziektkundige Dienst trof de Anjerbladroller hierna regelmatig aan als ei, rups of pop in geïmporteerde trosanjers. Waarschijnlijk kon de Anjerbladroller zich handhaven in plantenkassen. Aan de hand van feromoonvallen in 1994 bleek dat de Anjerbladroller zich in Zuidwest Nederland al aardig had gevestigd. Feromoonvallen zijn plastic tunneltjes met daarin een dopje met een specifieke lokstof, dat dezelfde aantrekkingskracht heeft als een vrouwtje. Mannetjes worden gelokt door de geur van deze stof en komen op de val af, waar ze blijven plakken in de lijm op de bodem van de val.

In 1995 voerde de Plantenziektkundige Dienst in Wageningen een landelijk onderzoek uit, waarbij verspreid over Nederland feromoonvallen werden geplaatst, onder andere op Terschelling en in Hemrik. Uit dat onderzoek bleek dat dit micro-motje werd gevangen tot aan de lijn Amsterdam-Zwolle. Uit een artikel in *Natura* in 1999 kwam naar voren, dat de Anjerbladroller boven die lijn in Noord-Holland is waargenomen.

Anjerbladroller

Op 5 mei 2002 kwam een Anjerbladroller uit een pop, die in een spinsel zat van een jeneverbesstruik; deze struik was in april in Bontebok gekocht door de familie Sinnema te Hemrik. De heer Tj.de Jong vond op 14 augustus in zijn tuin in Gorredijk een voor hem onbekende rups op braam; op 5 september kwam daar een vlinder uit. Hij bracht deze vlinder, samen met nog een exemplaar die hij op 21 september in zijn tuin vond, bij de fam.Hunneman. Henk en Auke Hunneman determineerden deze bladroller en ontdekten dat het ook hier de Anjerbladroller betrof. Op 6 oktober 2002 zagen Leo Bot en Piet Zumkehr een exemplaar vliegen in West-Terschelling.

Bekend is dat de Anjerbladroller vooral schadelijk is op anjers, maar ook op aardbeien. Bij de laatste bijeenkomst van Sectie Snellen op 23 november 2002 werd de voedselplant van deze micro uitgebreid besproken. Er waren veel vlinders opgekweekt uit diverse voedselplanten zoals klimop en liguster. Gerrit Tuinstra heeft een exemplaar in zijn collectie die uit een pruim kwam, gekocht bij Albert Heijn in 2000.

De rups verbergt zich in de typische bladrollen of samengesponnen groeitoppen. De Anjerbladroller vliegt van begin mei tot eind oktober in twee generaties. De vlinder in Bontebok was van de eerste generatie en de vlinders in Gorredijk en Terschelling van de tweede generatie.

Literatuur:

J.H.Kuchlein, De Kleine Vlinders, Pudoc Wageningen 1993.

J.Woets, De opmars van de Anjerbladroller, Natura 1999 nr. 3.

Aanschaf apparatuur Vlinderwerkgroep Friesland. Siep Sinnema

In een eerder nummer van Flinterwille heb ik al eens meegedeeld, dat de Vlinderstichting bereid was onze vlinderwerkgroep een subsidie te verlenen naar aanleiding van het uitbrengen van Dagvlinders in Fryslân.

We hebben lang nagedacht over de besteding van deze subsidie. Uitgangspunt was hierbij, dat zoveel mogelijk leden van de aan te schaffen apparatuur gebruik moet kunnen maken. Om de uitrusting bij bijeenkomsten en determinatiedagen te verbeteren hebben we besloten over te gaan tot de aanschaf van een binoculair met toebehoren. Dit binoculair is van het Russische merk MBS en heeft veel